

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

Kommuneplanens arealdel – 2023-2035

Notat: Vurdering av innspill til ny grønnstruktur

Tema til kommuneplanens arealdel

18.04.2023

Innhold

Innledning	2
Lovverk og arealformål	3
LNF (R)	3
Grønnstruktur.....	3
Annet relevant lovverk	4
Vurderinger	6
Oversikt over innspillene	7
Endringer i forslag til ny arealdel etter gjennomgang av innspillene om grønnstruktur	10
G001/ G002 Langevannet/Kringlevann	10
G009 Bogen	11
G010: Råelåsen/Karlsebakken.....	12
G011 Byskogen	13
G012 Frodeåsen	14

Innledning

I forbindelse med frist for arealinnspill til kommuneplanen 22. februar 2022 kom det inn flere innspill om å omdisponere LNF-områder til grønnstruktur i ny kommuneplan. I sak om grovsiling av arealinnspill, ble disse skilt ut og anbefalt utredet særskilt.

Omdisponering av LNF til grønnstruktur vurderes ikke å falle inn under en arealformålsendring som krever konsekvensutredning, det vil si «vesentlig virkning for miljø og samfunn». Unntaket vil være omdisponering av dyrka mark fra LNF til grønnstruktur.

For å vurdere om de ulike innspillene anbefales omdisponert fra LNF til grønnstruktur i ny kommuneplan, går det i dette notatet igjennom forskjellene på arealformålene landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF) og grønnstruktur etter plan- og bygningsloven, og annet relevant lovverk vil presenteres.

Lowerk og arealformål

LNF (R)

Formålet omfatter hoveddelen av landet og mange ulike former for bruk og verdier knyttet til landbruk, (reindrift), natur og friluftsliv. Formålet kan ikke inndeles i underformål etter hvilken del av landbruk/natur/friluftsliv som skal vektlegges på kommuneplannivå, men deles etter underformålene: a) areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag, og b) areal for spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse mv., jf. § 11–11 nr. 2. Arealer det henvises til i dette notatet er under bokstav a.

Utgangspunktet er at LNF-områder ikke er byggeområder, og at det kun skal tillates bebyggelse direkte knyttet til landbruk, natur og friluftsliv. Det er ikke anledning til å ha bestemmelser som åpner for tilretteleggingstiltak ut over det formålet åpner for.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sin veileder for kommuneplanens arealdel omtaler bruken av arealformålet LNF på følgende måte:

Dette er areal der det berre er tillate å føre opp bygningar eller setje i verk tiltak som er nødvendige for drift av landbruk til næringsføremål. Det vil seie jordbruk, skogbruk eller reindrift, medrekna gardstilknytt næringsverksemd basert på ressursgrunnlaget på garden. I tillegg opnar bokstav a for enkle tilretteleggingstiltak for friluftslivet.

Grønnstruktur

Grønnstrukturen er veven av store og små naturpregede områder. Den omfatter typisk parker, friområder, turdrag og andre ubebygde arealer med naturpreg. Langs vann og vassdrag kan elvekorridorer og bekke drag være en del av grønnstrukturen, da ofte under betegnelsen blågrønn infrastruktur.

Arealformålet grønnstruktur er ikke det samme som det generelle grønnstrukturbegrepet. Mange av arealene som inngår i det generelle grønnstrukturbegrepet vil naturlig ligge i andre arealformål enn grønnstruktur, eksempelvis i LNF.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sin veileder for kommuneplanens arealdel omtaler bruken av arealformålet grønnstruktur på følgende måte:

Arealformålet grønnstruktur brukes for å angi sammenhengende, eller tilnærmet sammenhengende, vegetasjonspregede områder som ligger innenfor eller i tilknytning til byer eller tettsteder. Arealformålet er utdypet i kart- og planforskriften. Blågrønn struktur og overvannstiltak er også underformål til grønnstruktur. For å sikre at den blågrønne strukturen blir sammenhengende og kan ivareta flest mulig hensyn på en best mulig måte, kan man bruke underformålene blågrønn struktur, naturområde, turdrag, friområde, park, overvannstiltak eller kombinerte grønnstrukturformål. Formålet grønnstruktur skal blant annet sikre tilgjengelighet til grøntområder, viktige landskapselementer og godt lokalklima. Arealformålet kan brukes til å binde sammen de grønne områdene innenfor og i umiddelbar nærhet til byggeområder med de omkringliggende LNFR-områdene. Mens friluftslivet i LNFR-områdene må tilpasses flerbruk, vil formålet grønnstruktur vanligvis være opparbeidede og tilrettelagte arealer.

Om arealer utenfor byer og tettsteder skriver de følgende:

Grønnstruktur kan anvendes som arealformål på en turvei fra ett tettsted til et annet. Hvor langt fra byer og tettsteder man kan trekke dette arealformålet, og når en bruker LNFR-formålet, vil ellers bero på en konkret helhetsvurdering.

- *Underformålet naturområde brukes når formålet er å bevare naturtypelokaliteter i grønnstrukturen.*
- *Underformål friområde betegner grønne arealer som forutsettes ervervet, eiet og opparbeidet til allmenn bruk og opphold. Det kan for eksempel være arealer til lek, bading, ballspill og annen fysisk aktivitet.*
- *Grunneier kan på visse vilkår ha rett til å kreve innløsning hvis et område avsettes til offentlig friområde. Se plan- og bygningsloven § 15-1.*
- *For vassdrag og vassdragsnære soner som inngår i grønnstrukturen, kan kommunen bruke arealformål bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsoner. Natur- og friluftsområde kan være et aktuelt underformål til dette.*

Annet relevant lovverk

Alle arealinnspillene er i dag skogsområder som benyttes aktivt til friluftaktivitet. Under presenteres derfor lovverk knyttet til både til landbruk og friluftaktivitet.

Lov om skogbruk (skogbrukslova):

§ 1. Formålet med lova

Denne lova har til formål å fremme ei berekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på aktiv lokal og nasjonal verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen.

§ 2. Virkefeltet for lova

Denne lova gjeld for all skog og skogmark. Med skogmark forstås ein i denne lova grunn som er skogproduserande, eller som etter ei samla vurdering er best eigna for skogproduksjon, og som ikkje er nytta til andre formål.

Lova gjeld sjølv om eit område er verna etter [naturmangfoldloven kapittel V](#) eller eldre vernevedtak som nemnt i [naturmangfoldloven § 77](#), eller i plan etter plan- og bygningslova er lagt ut til andre formål enn landbruk, så sant ikkje anna følgjer av verne- eller planvedtaket eller av forskrifter knytt til vedtaket.

Lov om jordbruk (jordlova)

§ 1. Føremål

Denne lova har til føremål å leggja tilhøva slik til rette at jordviddene i landet med skog og fjell og alt som høyrer til (arealressursane), kan verte brukt på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket.

Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar.

Ein samfunnsgagnleg bruk inneber at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltninga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter.

§ 2. Virkeområde

Denne lova gjeld for heile landet. Føresegnene i §§ 9 og 12 gjeld likevel ikkje for område som:

- a. I reguleringsplan er lagt ut til anna føremål enn landbruk eller hensynssone som med tilhørende bestemmelse fastlegger faresone, jf. plan- og bygningsloven § 12-6.*
- b. I bindande arealdel av kommuneplan er lagt ut til*
  - 1. bebyggelse og anlegg, eller*
  - 2. landbruks-, natur- og friluftsområde samt reindrift der grunnutnyttinga er i samsvar med føresegner om spreidd utbygging som krev at det ligg føre reguleringsplan før deling og utbygging kan skje.*

Ved vedtak eller godkjenning av kommuneplan eller reguleringsplan kan det gjerast vedtak av planmyndighetene om at føresegnene i §§ 9 og 12 skal gjelde for planområda eller avgrensa deler av dei.

Føresegnene i §§ 9 og 12 gjeld ikkje for tiltak med konsesjon etter energiloven § 3-1, vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven.

§ 9. Bruk av dyrka og dyrkbar jord

Dyrka jord må ikkje brukast til føremål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon. Dyrkbar jord må ikkje disponerast slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida.

Departementet kan i særlege høve gi dispensasjon dersom det etter ei samla vurdering av tilhøva finn at jordbruksinteressene bør vika. Ved avgjerd skal det mellom anna takast omsyn til godkjende planar etter plan- og bygningslova, drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket i området, kulturlandskapet og det samfunnsgagnet ei omdisponering vil gi. Det skal òg takast omsyn til om arealet kan førast attende til jordbruksproduksjon. Det kan krevjast lagt fram alternative løysingar.

Samtykke til omdisponering kan givast på slike vilkår som er nødvendige av omsyn til dei føremåla lova skal fremja.

Dispensasjonen fell bort dersom arbeid for å nytta jorda til det aktuelle føremålet ikkje er sett igang innan tre år etter at vedtaket er gjort.

Departementet kan påby at ulovlege anlegg eller byggverk vert tekne bort.

Lov om friluftslivet (friluftsløven):

§ 1. (Lovens formål)

Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre almenhetens rett til ferdsel, opphold m.v. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.

§ 1 a. (Hva som forstås med innmark og utmark.)

Som innmark eller like med innmark reknes i denne lov gårds plass, hustomt, dyrket mark, engslått og kulturbeite samt liknende område hvor almenhetens ferdsel vil være til utilbørlig fortrenghet for eier eller bruker. Udyrkete, mindre grunnstykker som ligger i dyrket mark eller engslått eller er gjerdet inn sammen med slikt område, reknes også like med innmark. Det samme gjelder område for industrielt eller annet særlig øyemed hvor almenhetens ferdsel vil være til utilbørlig fortrenghet for eier, bruker eller andre.

Med utmark mener denne lov udyrket mark som etter foregående ledd ikke reknes like med innmark.

§ 2. (Ferdse i utmark.)

I utmark kan enhver ferdes til fots hele året, når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet.

Det samme gjelder ferdsel med ride- eller kløvhest, kjelke, tråsykkel eller liknende på veg eller sti i utmark og over alt i utmark på fjellet, såfremt ikke kommunen med samtykke av eieren eller brukeren har forbudt slik ferdsel på nærmere angitte strekninger.

Om motorferdsel i utmark gjelder også lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

Vurderinger

Arealinnspillene fordeler seg geografisk over hele kommunen, der noen ligger utenfor by eller tettsteder, mens andre ligger i eller i nær tilknytning til by eller tettsteder. Innspillets plassering er tillagt stor vekt ved anbefaling av formål, og beskrives i tabell under.

I vurderingen har kommunedirektøren også sett på hvilke muligheter og begrensninger som ligger i de ulike arealformålene:

LNF:

- Friluftaktivitet: Områder som defineres som utmark kan benyttes av alle jfr. friluftslivsloven. Enkle tilretteleggingstiltak for friluftslivet tillates, men større tilretteleggingstiltak vil i de fleste tilfeller kreve dispensasjonssøknad etter plan- og bygningsloven.
- Grunneiere: Kan benytte sin eiendom til landbruksformål (både jordbruk og skogbruk). Flere av områdene LNF har spilt inn defineres som dyrkbar mark. Tilretteleggingstiltak som fremmer landbruksformål eller stedbunden næring kan etableres.
- Kommunen: ingen

Grønnstruktur:

- Friluftaktivitet: Områder som defineres som utmark kan benyttes av alle jfr. friluftslivsloven. Opparbeiding- og tilretteleggingstiltak som øker tilgjengeligheten og attraktiviteten for allmenheten i området tillates.
- Grunneiere: Kan forvalte skogressursene i området jfr. skogbrukslova, men ikke drive jordbruksaktivitet som eksempelvis nydyrking. Tilretteleggingstiltak for landbruket tillates ikke. Grønnstruktur er ikke et byggeformål, men åpner for et større omfang av tilretteleggingstiltak for allmenhetens bruk enn LNF. Tilretteleggingstiltak som tillates

under grønnstrukturformålet kan forringe egnetheten både for skogbruk og for mulig jordbruksproduksjon i fremtiden jfr. § 9 i jordlova.

- Kommunen: Avhengig av underformål og bestemmelser knyttet til grønnstrukturformålet kan grunneier ha rett til innløsning av området.

Uavhengig av arealformål gir skogloven rettigheter og plikter til alle som eier og forvalter skog. Norsk PEFC Skogstandard er en sertifiseringsordning med 30 kravpunkter som omfatter mange miljømessige, sosiale og økonomiske hensyn i skogsdriften. Standarden er nylig revidert og kravene knyttet til miljø og friluftsliv blir spesielt skjerpet for å sikre det biologiske mangfoldet og friluftslivet lokalt. Å sikre at standarden følges og en skogsdrift som ivaretar friluftshensynet vil være av stor betydning for fremtidig bruk av alle de foreslåtte områdene/arealene.

Oversikt over innspillene

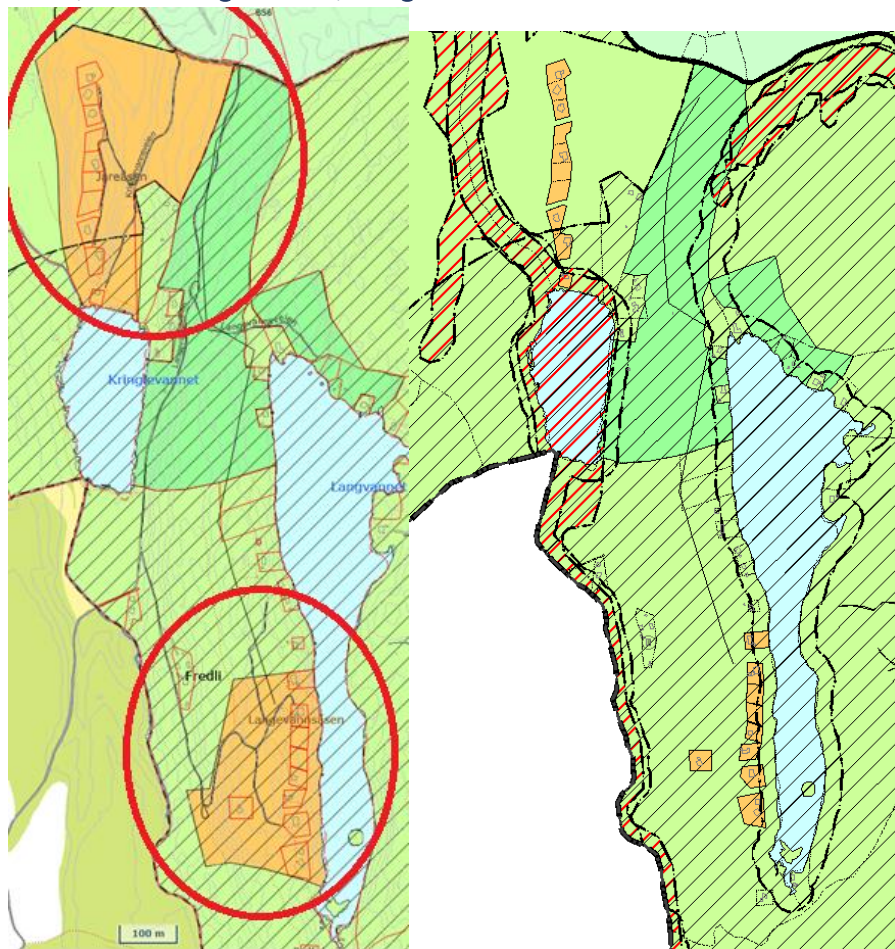
Innspill nr	Sted	Eksisterende arealformål	Foreslått arealformål i ny kommuneplan	Begrunnelse
G001/002	Langevann	LNF – liten del dyrkbar mark i vest. Noe av arealet er avsatt til fritidsbebyggelse	LNF (ingen endring til grønnstruktur, men arealet avsatt til fritidsbebyggelse endres til LNF – bortsett fra hyttetomtene)	Ligger ikke i by eller tettsted. Arealet avsatt til fritidsbebyggelse er regulert som friluftsområde
G100 (flere innspill for samme område)	Jarberg	LNF	LNF (deler av området foreslås omdisponert til «andre typer bebyggelse og anlegg» med angivelse massehåndtering, ref. revidert innspill E001)	Byggeområder vurderes utifra andre kriterier. Ligger ikke i by eller tettsted
G004	Bliksekilen	LNF/Næring	LNF/Næring (ingen endring fra gjeldende plan)	Ligger ikke i by eller tettsted
G005	Essoskogen	LNF	LNF (ingen endring fra gjeldende plan)	Ligger ikke i by eller tettsted
G006	Essoskogen	LNF/næring	LNF/næring (ingen endring fra gjeldende plan)	Byggeområder vurderes utifra andre kriterier. Ligger ikke i by eller tettsted
G007	Søndre Slagen	LNF	LNF (ingen endring fra gjeldende plan)	Ligger i tilknytning til tettsteder. Arealet er i sin helhet privat eid, det er produktiv skog med middels til høy bonitet og det har dyrkbar jord. Arealet er også et mye brukt friluftsområde og tilrettelagt bla. med lysløype. Det vurderes at arealet er egnet for sambruk, så lenge krav etter skogbrukets

				miljøstandard overholdes (Norsk PEFC skogstandard).
G008	Eik	LNF	LNF (ingen endring fra gjeldende plan)	Ligger i randsonen av tettsted, og i tilknytning til sammenhengende skogsområde som har tilnærmet lik grad av tilrettelegging. Området vurderes som en naturlig del av tilgrensende areal med LNF formål.
G009	Bogen	LNF	Grønnstruktur (endring)	Ligger i tilknytning til tettsted og barnehage, er kommunalt eid og har/har behov for stor grad av tilrettelegging.
G010	Råelåsen / Karlsebakken	LNF d	LNF (ca 46m2 av eiendommen nærmest Karlsebakken er avsatt til boligformål, dette omdisponeres til LNF for å sikre fortsatt passasje/smett mellom offentlig vei og friluftsområdet)	Ligger i tilknytning til tettsteder. Arealet er i sin helhet privat eid, det er produktiv skog og noe av arealet har dyrkbar mark. Arealet er også et mye brukt friluftsområde med stier. Det vurderes at området er egnet for sambruk, så lenge krav etter skogbrukets miljøstandard overholdes (Norsk PEFC skogstandard).
G011	Byskogen	LNF	LNF med hensynssone friluftsliv (endring fra gjeldende plan der kun en mindre del av skogen har hensynssone friluftsliv)	Arealet ligger mellom/i tilknytning til tettsteder, nært Tønsberg sentrum, barnehage og skole. Når Velleskogen realiseres vil området få en enda viktigere posisjon for rekreasjonsområde, og det bør kunne gjennomføres tilretteleggingstiltak. Arealet er delvis kommunalt og delvis privat eid, det er produktiv skog og noe av arealet har dyrkbar mark. Deler av arealet har stor grad av tilrettelegging. Det vurderes at grønnstruktur er egnet formål, men at det i så fall bør gjelde hele arealet (både innenfor og utenfor LUG, selv om arealinnspillet kun gjelder arealet utenfor LUG). Deler av arealet er regulert, noe til friområde og noe til friluftsområde. På grunn av eiendomsforhold og

				ønske om lik kommuneplanstatus for hele arealet, anbefales LNF-formål med hensynssone friluftsliv H530.
G012	Frodeåsen	LNF – området i nord er dyrkbar	LNF/Grønnstruktur	Søndre del av arealet ligger i tilknytning til Messeområdet og Tønsberg sentrum. Arealet har stor grad av tilrettelegging. Det anbefales at denne delen av arealet endrer formål til grønnstruktur. Det anbefales at nordlig del beholdes som LNF formål, da dette ligger lengere fra tettbygd strøk, er del av et større sammenhengende skogsområde, er dyrkbar mark og i privat eie. Det vurderes at arealet i nord er egnet for sambruk, så lenge krav etter skogbrukets miljøstandard overholdes (Norsk PEFC skogstandard).
G013	Tarandrød-skogen	LNF	LNF	Ligger ikke i by eller tettsted
G014	Storemyr/Volden	LNF – store deler av området dyrkbar	LNF	Ligger ikke i by eller tettsted
G015	Sandeåsen	LNF - dyrkbar	LNF	Området er regulert friluftsområde og har LNF-formål med hensynssone friluftsliv i gjeldende plan. Endring av arealformål sees ikke som hensiktsmessig.

Endringer i forslag til ny arealdel etter gjennomgang av innspillene om grønstruktur G001/ G002 Langevannet/Kringlevann

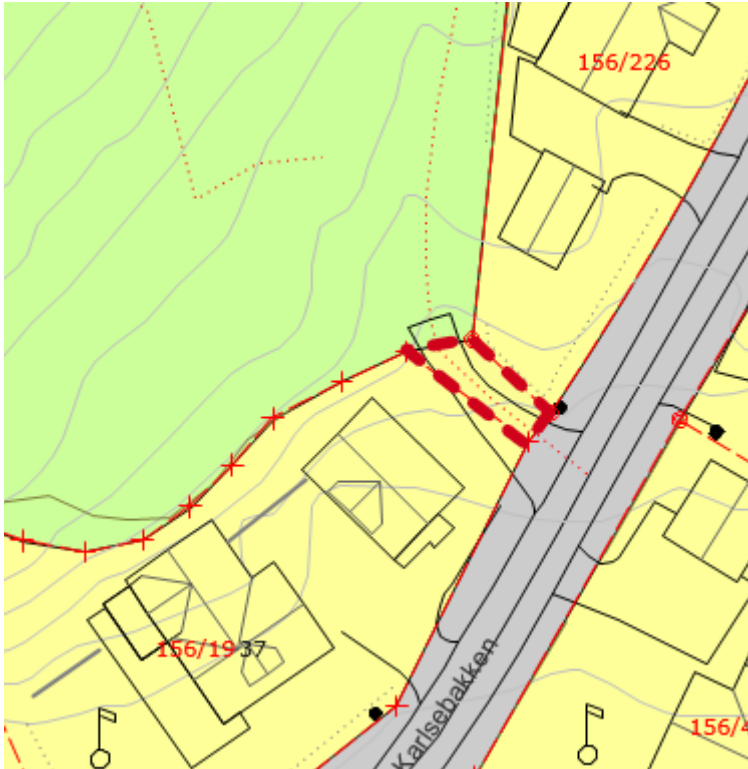
I to regulerte hytteområder er hele planområdet satt av til fritidsbebyggelse i gjeldende arealdel. I underliggende reguleringsplaner er det kun selve hyttetomtene som er byggeområder. I forslag til ny kommuneplan (til høyre i illustrasjonen over) beholder de mindre eiendommene tenkt som hyttetomter arealformålet fritidsbebyggelse, området omkring hyttetomtene foreslås endret fra fritidsbebyggelse til LNF, i samsvar med intensjonen i reguleringsplanene. De to arealene det gjelder er gbnr 591/1 og 546/3, begge eiendommene er i privat eie.

Til sammen foreslås 136 daa omdisponert fra fritidsbebyggelse til LNF. Det er til sammen 19 hyttetomter som beholder byggeformål, 5 av dem er ubebygde.

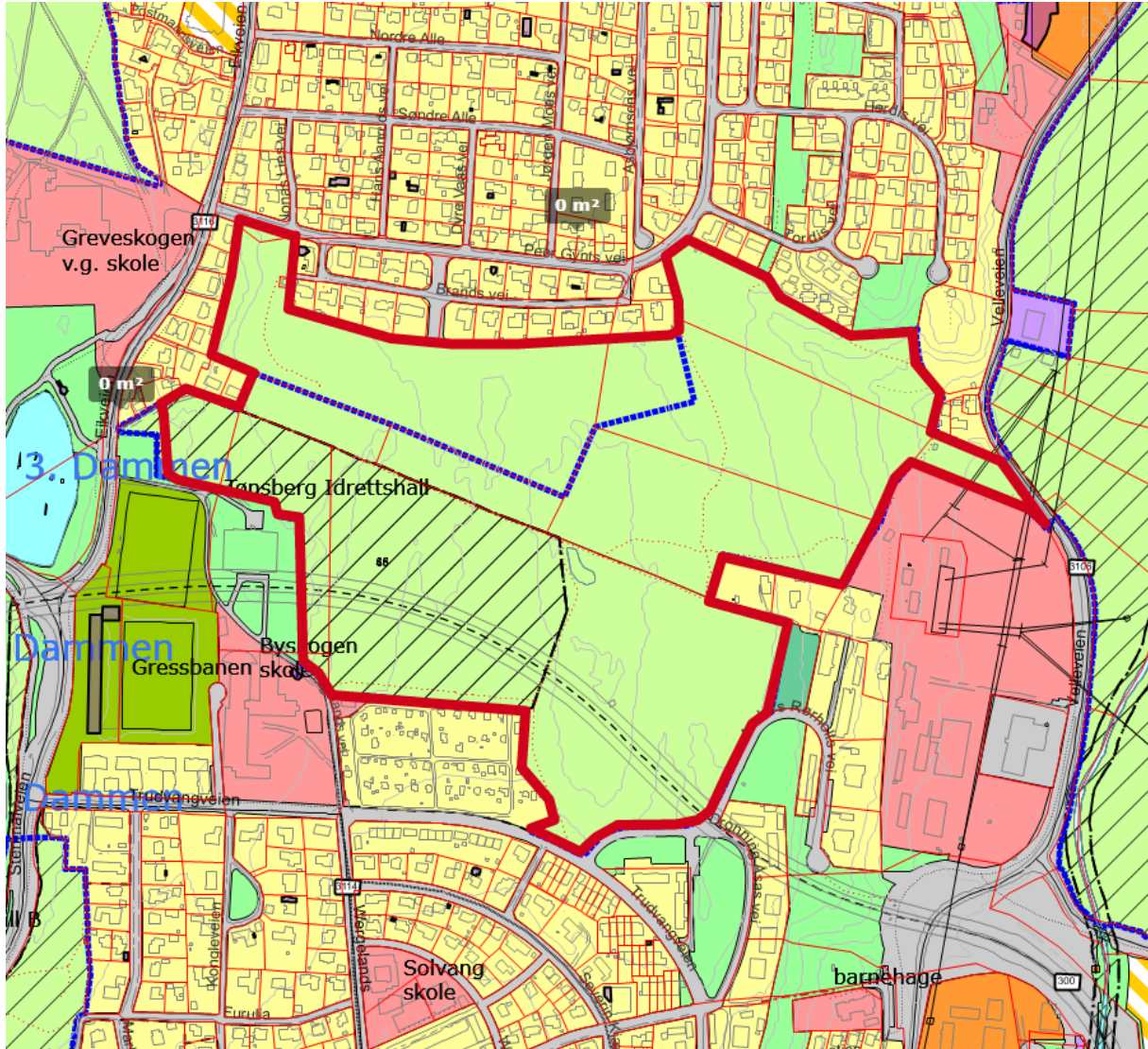
G010: Råelåsen/Karlsebakken

Ca 46 m² privat eid areal (del av gbnr 155/1, eiendommen som omfatter det aller meste av friluftsområdet i Råelåsen/Teigenåsen) omdisponeres fra boligformål til LNF for å sikre passasje mellom friluftsområdet og offentlig vei. På kartet er avgrensning av foreslått omdisponering vist med rød stiplet linje på gjeldende kommuneplan

G011 Byskogen

Areal innenfor rød markering beholder arealformål LNF, med hensynssone friluftsliv H530. Arealet er ca. 275 daa til sammen. I tillegg 1 daa til parkering (etablert parkering ved Tønsberghallen, også omtalt i innspill K29)

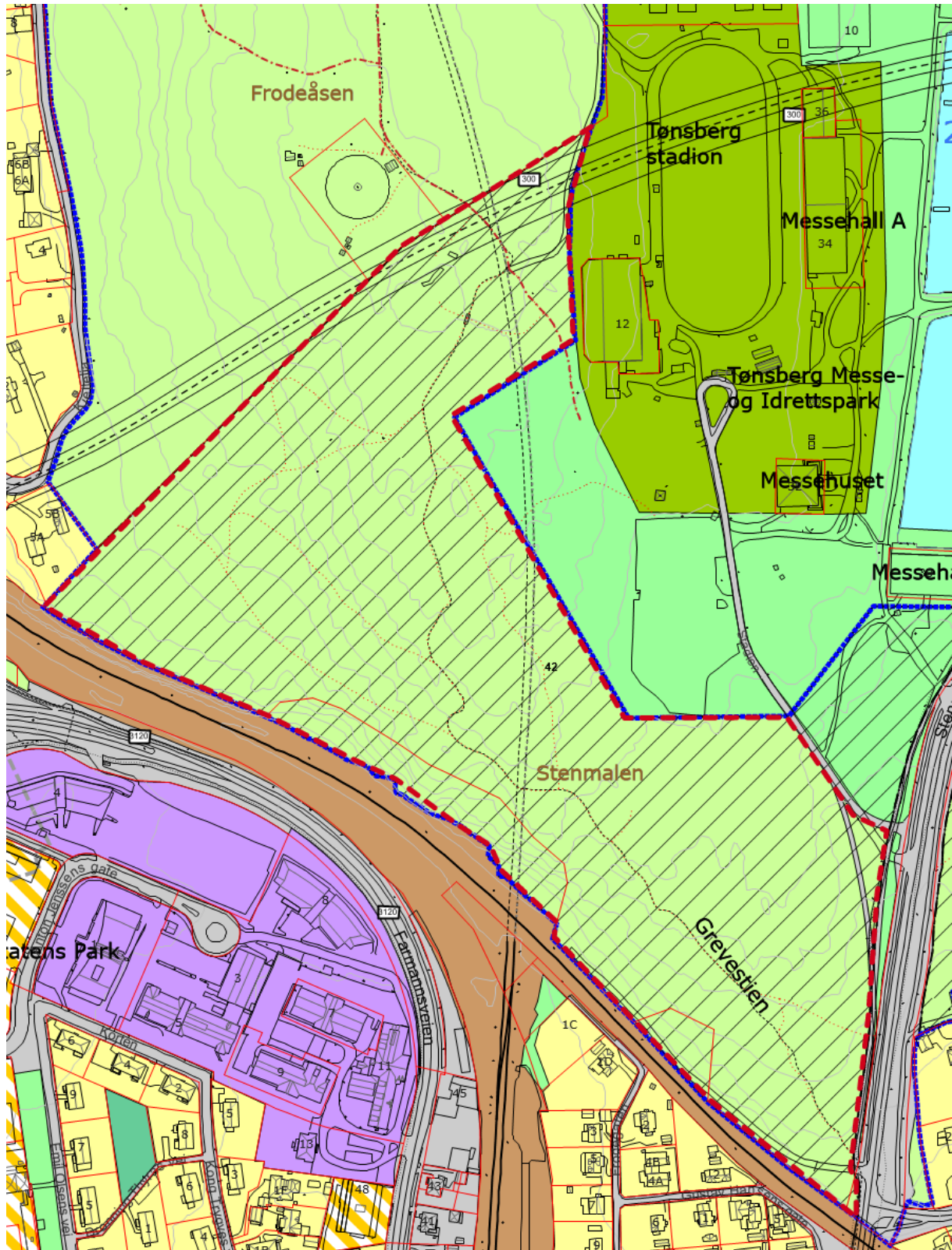
Eiere:

- Tønsberg kommune: 142 daa
- Privat: 116 daa (fordelt på tre ulike eiere)
- Vestfold kraft: 4 daa
- Tønsberg treplantingsselskap: 14 daa

FNF har i utgangspunktet ikke foreslått den delen av Byskogen som ligger innenfor langsiktig utviklingsgrense i RPBA (nordvestre hjørne av avgrensningen på illustrasjonen), det vurderes imidlertid at arealet er et sammenhengende friluftsområde og at hele bøl vises på samme måte i arealdelen.

Arealet beholder LNF-formål, hensynssone friluftsliv legges på hele skogarealet. På kartet er avgrensning vist med rød heltrukket linje på gjeldende kommuneplan.

G012 Frodeåsen

Område innenfor rød markering omdisponeres fra LNF til blå/grønnstruktur. Arealet måler ca 116 daa. Tønsberg kommune eier det aller meste. Ca 7 daa tett inntil jernbanesporet eies av BaneNOR. Hensynssone friluftsliv tas bort. På kartene er avgrensning vist med rød stiplet linje på gjeldende kommuneplan.

